

BESEDE V SVOJI VELIČINI – PRIMER DOBRE PRAKSE / Avtorica: Cvetka Rengeo, prof. slov. in soc., šolska knjižničarka / OŠ Beltinci

V zadnjem času pogostokrat slišimo, da je čas, v katerem živimo, drugačen, da je hiter in nepredvidljiv. Strokovni delavci v šolah in vrtcih v vsakodnevni pogovorih večkrat ponovimo, da so tudi učenci drugačni kot pred petimi ali desetimi leti. Menim, da je nesluten tehnološki razvoj skupaj z »zahtevami« potrošniške družbe prinesel s sabo pozitivne in negativne stvari in da smo se v to »zanko« ujeli otroci oz. učenci, njihovi starši in tudi mi, učitelji. Največ težav imamo zaradi tega najpogosteje prav v komunikaciji.

Dajana Jovanovič v svojem prispevku *Učitelj – vmesni člen do znanja* (2013) meni, da imajo besede velik vpliv na naše življenje. Lahko nas spodbudijo, oblikujejo, imajo moč, da nas motivirajo ali zatrejo. Tisto, kar veliko poslušamo, sčasoma tudi sprejmemo, posvojimo ali ponotranjimo. Velikokrat začenjamo verjeti, kar slišimo, ne da bi se o tem predhodno prepričali.

V predšolskem obdobju je otrok praviloma deležen veliko pozitivne komunikacije in spodbud. Ko odrašča, se načini komunikacije spreminjajo. V času šolanja otrok dozoreva in spreminja svoj značaj. Posledično se spreminja tudi način komuniciranja. Praviloma posvoji tisto obliko komunikacije, ki jo sam pozna. S primerno in pravilno komunikacijo vplivamo na oblikovanje osebnosti mladega človeka.

V 7. razredu sem pred kratkim pri uri slovenščine izvedla delavnico z naslovom Besede v svoji veličini, na kateri smo razmišljali o moči besed.

Cilji delavnice:

Učenci:

- bolje spoznajo vpliv sporočil – negativnih in pozitivnih,
- razmišljajo, kako doživijo negativno sporočilo, kako se ob njem počuti, kako se odzovejo in kako vpliva nanje lepa beseda, lepa misel,
- iščejo pozitivno v sebi in drugih ter to izrazijo.

Potek dela:

1. DEL: NEGATIVNA SPOROČILA

Najprej sem učencem razdelila lističe z negativnimi sporočili. Vsak učenec je iz košarice izvlekel eno sporočilo. Posebej sem poudarila, da gre le za

vajo in da je pomembno, da vsi udeleženci istočasno razprejo in preberejo sporočila. Učenci so sporočila najprej prebrali tiho, potem pa glasno. Sama sem opazovala njihove odzive in obražno mimiko.

Primeri negativnih sporočil:

S tabo mi ni prijetno.

Čudno frizuro imaš.

Stvari, ki jih pripoveduješ, niso zanimive.

Sošolci te ne marajo.

Bodi raje tiho.

Nimaš smisla za humor.

Nisem rad s teboj.

Nimaš prijateljev.

Imaš čudne hlače.

Dolgočasen si.

2. DEL: POZITIVNA SPOROČILA

Nato sem učencem razdelila še lističe s pozitivnimi sporočili. Zopet je vsak učenec iz košarice izvlekel eno sporočilo. Učenci so sporočila najprej prebrali tiho, potem pa glasno.

Primeri pozitivnih sporočil:

S tabo mi je zelo prijetno.

Všeč mi je tvoja nova frizura.

Rad se pogovarjam s tabo.

Veliko veš o zgodovini.

Nate se lahko zanesem.

Sošolci te imamo radi.

Lepe oči imaš.

Dober prijatelj si.

Vedno me spraviš v dobro voljo.

Tvoje ideje so super.

3. DEL: POGOVOR

Ko je vsak učenec prebral svoje pozitivno sporočilo, sem vodila pogovor s pomočjo vprašanj:

- Kako ste se počutili, ko ste prebrali slaba sporočila?
- Kako ste se počutili, ko ste prebrali pozitivna sporočila?

- Kako se odzovete na pohvalo, kako na kritiko?
- Ali tudi sami taka sporočila izrekate drugim? V katerih primerih?
- Kaj bi lahko iz povedanega zaključili?

4. DEL: POVZETEK POGOVORA

Učenci so bili zelo presenečeni, ko se prebirali negativna sporočila. Spogledovali so se in niso vedeli, kaj to pomeni, čeprav sem jim razložila, kaj je namen delavnice, da bomo razmišljali o pomenu prijaznih in o pomenu neprijaznih besed. Ko so dobili pozitivna sporočila, so postali boljše volje. Priznali so, da je bilo lepše prebrati pozitivno misel, da v svojem vsakdanu dobivajo pozitivna in negativna sporočila in da znajo tudi sami užaliti, prizadeti, čeprav se tega pogostokrat ne zavedajo. V konflikten odnos pogostokrat stopajo z brati in sestrami ter s sošolci.

5. DEL: PISANJE POZITIVNEGA SPOROČILA SOŠOLCEM

Vsakemu učencu sem dala barvast karton. Vsak učenec je obvezno lemu in desnemu sošolcu ter dvema ali več sošolcem zapisal njegovo dobro lastnost, kaj občuduje pri njem, lahko mu je napisal zahvalo za pomoč itd. Edini pogoj je bil, da je bilo sporočilo pozitivno, lepo, dobro, napisano s čitljivo pisavo.

Nekaj zapisov učencev:

- *Občudujem te, ker si zelo prijazna in dobra v odbojki.*
- *Hvala, ker si dobra prijateljica.*
- *Hvala, da mi vedno stojiš ob strani in mi pomagaš.*
- *Občudujem te, ker si dober pri matematiki.*

EVALVACIJA DELAVNICE

Naše počutje čez dan je v veliki meri odvisno od tega, kako preživimo jutro. Če zjutraj slišimo prijazne, lepe in pozitivne besede, potem se dobro počutimo ves dan. Učencem sem želela z delavnico pokazati, da se lahko odločimo, da v vsakem sošolcu najdemo nekaj dobrega, saj si vsak izmed nas želi slišati lepe stvari. Učenci so priznali, da jim sicer besede nepremišljeno velikokrat uidejo iz ust, a se znajo opravičiti, vendar tega ne storijo vedno. Učenci so povedali, da so se jih lepe misli in želje, ki so jih zapisali njihovi sošolci, dotaknile in jih pozitivno presenetile.

ZAKLJUČEK

Biti učitelj ni lahka naloga. Učitelji jemljemo svoj poklic kot poslanstvo, verjamem, da večina tudi kot način življenja. Naša primarna naloga je vzpodbujati in vzgajati vse otroke v odgovorne odrasle z etičnimi standardi, s katerimi bodo kos nalogam in zahtevam v sodobni družbi. Z vsemi učenci, posebej z učenci, ki imajo različne

težave, moramo vzpostaviti spoštljiv in umirjen odnos, odnos, v katerem so bodo počutili varno in sprejeto.

Vira:

Jovanovič, D. *Učitelj-vmesni člen do znanja*. V: Avtonomija v šoli: zbornik

prispevkov s 6. mednarodnega simpozija, 15.–16. 2. 2013. Črenšovci: OŠ Franceta Prešerna Črenšovci.

Vtič Tršinar, D. (2007). *Iskalci biserov: priročnik za razredne ure*. Maribor: Društvo za boljši svet.

